

Sosyo-Ekonomik Düzeyleri Farklı Öğrenci Velilerinin Özel Dershanelere Yönelik Tutumlarının İncelenmesi¹

Ali DURAN², Osman DÜZGÜN³ & Sevda DURAN⁴

ÖZET

Rekabetçi ekonomi, bireylerde kendilerini diğerlerine göre daha iyi eğitime ihtiyacını hissettirmektedir. Bu amaçla öğrencilerin okul eğitimi yanında ek çalışma yapma isteği ve ihtiyacı özel dershanelerin kurulmasına zemin hazırlamıştır. İlk kuruldukları günlerden itibaren özel dershanelerin varlığı sorgulanmış ve kapatılmaları gündeme gelmiştir. Özel dershanelerin kapatılması amacıyla 1980'li yıllarda kurucu mecliste bir yasa tasarısı gündeme gelmiş ancak uzun tartışmalardan sonra reddedilmiştir. Son yıllarda kapatılması tekrar gündeme gelen özel dershanelerle ilgili çeşitli araştırmalar yapılmış ancak konuyla en çok ilgili paydaşlardan öğrenci velilerinin görüşlerine ilişkin araştırmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Bu çalışmada, sosyo-ekonomik düzeyleri farklı öğrenci velilerinin özel dershanelere ilişkin tutumlarının betimsel bir yaklaşımla incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Amasya il merkezinde yer alan ilkököl ve ortaokullarda öğrencisi bulunan veliler, örneklemini ise sosyo-ekonomik düzeyleri farklı dört okuldan 100 veli oluşturmaktadır. Nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda tasarlanan bu çalışmada "içerik analizi" yapılmıştır. Veli tutumlarını belirlemek üzere araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme soruları hazırlanmadan önce, araştırma konusu ile ilgili ulusal ve uluslararası alanyazın taraması yapılmış, konuyla ilgili nitel ve nicel desenli çalışmalardan yararlanılmıştır. Araştırmanın sonuçları; sosyo-ekonomik düzeyleri farklı öğrenci velilerinin çoğunluğu günümüz şartlarında dershanelerin alternatifi olmayan kurumlar olduğu ve rekabet ortamında öğrencilerine fayda sağladığı konularında birleştiklerini göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Özel dershaneler, Veli, Öğrenci, Sınav, Akademik başarı

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.12973/jesr.2014.4os10a>

¹ Bu çalışma, IV. Eğitim Yönetimi Forumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur (3-5 Ekim 2013, Balıkesir, Türkiye)

² Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü - alidurannedu@hotmail.com

³ Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

⁴ Amasya Fatih İlkokulu, Sınıf Öğretmeni

GİRİŞ

Bireylerin öğrenme isteği ve ihtiyacı insanlık tarihi kadar eskilere dayanmaktadır. İlk yıllarda örgün eğitim kurumlarından söz etmek mümkün olmadığı için eğitim genellikle birebir olarak yürütülmüştür. Zamanla öğreticinin tek, öğrenenlerin birden fazla olması ile örgütlü öğretim sistemine diğer bir ifadeyle okullaşmaya doğru gidilmiştir (Karagüzel, 2008, 49). Bireylerin kendilerini daha yakından tanınması ve kendi kişisel özellikleri ile elde edebileceklerini belirlemesi, isabetli kararlar verebilmesi ancak eğitim döngüsü içindeki kazanımları ile mümkündür. Burada sözü edilen kazanımlar ilk olarak aile içerisinde başlamış olsa bile, ilerleyen zamanlarda okulda ve öğretmen eşliğinde sürecektir. Diğer taraftan eski yıllarda kendisine verilen bilgiyi alma ve gerektiğinde geri aktarım yapma olarak tanımlanan eğitim, günümüzde önemini yitirmiştir. Eğitimin misyonu bilgiyi arama, bulma ve onu geliştirmektir (Çiftçili, 2007, 1). Yaşadığımız yüzyılda eğitim sistemleri hem çağın gerektirdiği değişimlere ayak uydurmak hem de toplumun ihtiyaç duyduğu bireyler yetiştirmeye hizmet etmelidirler. Bu prensiple uygulanan eğitim sistemlerinde okul ve öğretmenlere düşen görevlerin yanında diğer alternatif eğitim kurumlarına da ihtiyaç duyulduğu görülmüştür (Yurtluk, 2005, 67). Okullarda yapılan örgün eğitime alternatif olabilecek kurumlar dershane olarak adlandırılmaktadır.

Büyükköse (2010) dershaneyi insanların ücret ödeyerek eğitim aldıkları, süresi, ücreti, verilen ders saat ve içeriği değişen eğitim kurumları olarak tanımlamaktadır. İnsanlık yüzyıllar boyu geliştikçe, planlı ve okullaşmaya kadar varan eğitim sistemi modelleri benimsenmiştir. Eğitim sistemi içerisinde yer alan paydaşlardan birisi olan öğrenciler, küreselleşen dünyanın gereklerine ayak uydurma çabası içerisinde kendilerini rekabetçi ekonomi koşullarına hazırlamak amacıyla okulda aldıkları örgün eğitim yanında, yetiştirme kursları, özel ders ve dershaneler yoluyla ek eğitim alma çabası içindedirler. Dershane fikrinin ortaya çıkmasında insanların okuldaki eksiklerini tamamlamak amacı ile aldığı özel ders hizmetlerinin etkisinin olduğu söylenebilir. Özel dershanelerin Türkiye’de ortaya çıkmasının Cumhuriyet’in ilk yıllarına kadar uzandığı görülmektedir. Coşkun’a (2005, 24) göre, dershane olarak adlandırılan eğitim kurumları bireylerin, okulda aldıkları derslerin dışında özel olarak eğitim almalarının sonucu ortaya çıkan bir kavramdır. Dağlı’ya (2006, 2) göre özel dershanelerin ortaya çıkışı Türkiye’deki üniversite sayısının, üniversitede eğitim görmek isteyen öğrenci sayısına göre az oluşundan kaynaklanmaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki üniversite düzeyi okullaşma oranlarıyla Türkiye’deki okullaşma oranları karşılaştırıldığında, Türkiye’deki üniversite sayısının çok yetersiz kaldığı ortaya çıkmaktadır. Osmanlı döneminde de bazı sanat dallarından tanınmış hocalardan ders olarak uygulanan özel ders alma pratiği, günümüzde dershane formunu almıştır. O yıllarda dil, ticaret, sanayi ve sanat gibi temel alanlarda kurslar düzenlemek için açılan dershanelerin, 1950 ve daha sonraki yıllarda, eğitimin ülke genelinde yaygınlaşmasıyla öğrencileri sınava hazırlama, okul takviye kursları gibi görevleri üstlenmişlerdir.

Erdoğan (2010, 12) dershanelerin işlevini ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilerin, bu sayede bilgi açıklarını kapattıklarını ve yarının yöneticileri olmaya aday olduklarını belirtmektedir. Özel Dershanelerin görevi okullarda uygulanan programların varsa eksikliğini tamamlamak, yoksa verileni pekiştirmek olarak tanımlanabilir (Uysal, 2009, 34). Güvercin (2005) ise dershaneleri eğitim fakültelerinde lisans eğitimini bitirmiş, öğretmenlik mesleğini eline almış, ancak KPDS’den istenilen sonucu almadığı gerekçesiyle, öğretmenlik mesleğini yapamayan öğretmenler için ve Milli Eğitim Bakanlığı’nda (MEB) görev süresini doldurarak emekli olan ve mesleğine devam etmek isteyen öğretmenler için

ciddi bir istihdam alanı olarak tanımlamaktadır. Bu tanımdan hareketle dershanelerin istihdam açısından da önem arz ettiği söylenebilir.

Türkiye’de okullaşma oranlarındaki hızlı artış ve üniversite eğitiminin standartları yüksek, rahat bir yaşamın vazgeçilmez bir unsuru olarak görülmesi eğitimdeki rekabeti arttırmıştır. Mevcut yükseköğretim kurumlarının talebi karşılayacak kapasitede olmaması da rekabeti arttırıcı bir araç olarak yerini almıştır. Bu nedenlerden dolayı özellikle de ortaöğretim de ağır rekabet şartlarına dayalı bir eğitim olgusu geliştiği söylenebilir (Özoğlu, 2011, 4). Son yıllarda Türkiye’de dershanelere olan talebin ciddi şekilde artmasının sebebi merkezi anlayışla yapılan sınavlardır. Her geçen gün sayısal olarak çoğalan bu sınavlar, dolayısıyla bireyleri de dershanelere yönlendirmektedir. Öner’e (2007, 55) göre eğitim sistemine girdiği ilk yıllarda dershaneler, sadece lise son sınıf öğrencilerinin üniversiteye hazırlık için tercih ettikleri kurumlardı. Bugün eğitimin hemen her kademesine yönelik dershane hizmeti verilmektedir. Ayrıca eğitimin hemen her kademesindeki okulların eğitim kalitelerinde farklılık olması, aynı sınıfta eğitim gören öğrenciler arasında bile öğrenme hızı ve başka unsurlardaki farklılıklar, öğrencilerin ve ailelerin sosyal statü olarak üst seviyede görülen mesleklere yönelmeleri amacıyla kaliteli okullarda eğitim görmek istemeleri özel dershanelere olan eğilimin ana sebepleri olarak gösterilebilir. Öğrenme etkinliğinin yaşam boyu olan bir süreç olarak vurgulanması da özel dershanelere olan ihtiyacı ortaya koymaktadır. İnsanların eğitim öğretim anlamında ihtiyaçları arttıkça bu gereksinmelerin de karşılanması gerekecek ve alternatifler aranmaya başlanacaktır. Dershaneler de şüphesiz kendilerine bu aşamada yer bulacaktır. Özel dershanelerin sistemin içinde kalmasını savunanların ileri sürdükleri tezlerin başında eğitim sistemindeki pek çok soruna çözüm olarak görülmelerinin olduğu söylenebilir. Ayrıca, bu hususu dershanelerin toplum içinde yarattığı güven, saygınlık, kabul görme, işini iyi yapma gibi özellikleriyle pekiştirdiği görülmektedir. Özel dershanelerin kapanması halinde ortaya çıkacak problemler arasında kayıt dışı dershaneciliğin veya özel ders merkezlerinin sayılarının artması sayılabilir. Böyle bir durum meydana geldiğinde, öğrenci velileri çocukları için yüksek bedeller ödeyerek özel ders aldırarak zorunda kalacaktır. Diğer taraftan dershanelerin istihdam ettiği binlerce personelin de bu bağlamda ele alınması doğru bir yaklaşım olacaktır.

Türkiye’de olduğu gibi dünyanın pek çok ülkesinde isimleri farklı olsa da dershanelerin yer aldığı söylenebilir. Dershane ve benzeri eğitim modeli uygulanan ülkelerin sınav sistemlerinin de Türkiye’ye göre daha az sayıda sınav içerdiğini söylemek mümkündür. Dershanelere uzun yıllardır çeşitli isim ve misyonlar yüklenmektedir. Dershane ve benzeri eğitim modelinin yaygın olduğu ülkelerin ortak özelliklerinin sahip oldukları sınav temelli eğitim sistemi olduğu görülmektedir. Güney Kore, Hong Kong, Yunanistan, Japonya ve Tayvan gibi ülkeler, üniversiteye geçişin merkezi sınavla yapıldığı, özel ders ve dershanelerin yaygın olduğu ülkelerdir (Erdoğan, 2010). Yıllardır Türk Eğitim Sisteminde oluşan eğitim açısından dolayı ortaya çıktığı iddia edilen dershanelerin, okulun yerini almak gibi bir misyonunun olmadığı, tam tersi okula yardımcı ve tamamlayıcı bir eğitim modelini benimsediği söylenebilir. Türk Eğitim Sisteminde özel dershaneler konusunun uzun yıllar tartışıldığı görülmektedir. İlk kuruldukları yıldan itibaren dershanelerin kapatılması gündeme getirilmiş ve hatta bu amaçla çeşitli kanun tasarıları hazırlanmıştır.

Özel dershanelerin durumunun sağlıklı bir biçimde değerlendirilmesi için tüm paydaşların görüşlerinin alınıp incelenmesi gerekmektedir. 2010-2011 eğitim öğretim yılı için özel dershane ücretlerinin ortalama 2000 TL (Yılmaz & Altınkurt, 2011) olduğu bulgusu göz önüne alındığında, sosyo-ekonomik düzeyleri farklı öğrenci velilerinin özel dershanelere

ilişkin görüşlerinin daha anlamlı olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmada sosyo-ekonomik düzeyleri farklı öğrenci velilerinin özel dersanelerin gerekliliği, eğitimdeki yeri ve kapatılması ile ilgili düşünceleri araştırılmış ve betimsel bir yolla analiz edilmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, sosyo-ekonomik düzeyleri farklı öğrenci velilerinin özel dersanelere ilişkin tutumlarının belirlenmesi amacıyla betimleyici alan araştırma yöntemi benimsenmiştir. Betimsel araştırmalar, olayı olduğu gibi araştırmaya ve var olan durumu belirlemeye çalışan araştırmalardır. Bu tür araştırmalarda, ele alınan durumlar ayrıntılı bir şekilde araştırılmakta, "Ne" oldukları betimlenmeye çalışılmaktadır (Tanrıoğen, 2012, 59). Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli durum tespiti yapıp var olan şartlar ortaya konulur ve durumu olduğu gibi yansıtmayı esas alır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Amasya il merkezinde yer alan ilkokul ve ortaokullarda öğrencisi bulunan veliler oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu basit rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiş; sosyo-ekonomik düzeyi düşük 36, sosyo-ekonomik düzeyi orta 29 ve sosyo-ekonomik düzeyi yüksek 28 olmak üzere toplam 93 veli oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Velilerin özel dersanelere ilişkin görüşlerini belirlemek üzere araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme soruları hazırlanmadan önce, araştırma konusu ile ilgili ulusal ve uluslararası alanyazın taraması yapılmış, konuyla ilgili nitel ve nicel desenli çalışmalardan yararlanılmıştır. Alanyazın taraması ile çalışmanın kuramsal temelleri oluşturulup konu hakkında kapsamlı bilgilere ulaşıldıktan sonra, formda yer alması düşünülen maddeler belirlenmiştir. Araştırmaya gönüllü katılım esas alınmıştır.

Görüşmeler öğrenci velilerine görüşme formu verilerek gerçekleştirilmiştir. Veliler görüşme formlarını evlerinde yazılı doldurmuşlardır. Araştırmada katılımcıların kendilerini rahat ve huzurlu hissedebileceği ve görüşlerini içtenlikle açıklayabilecekleri bir görüşme ortamı sağlanmasına özen gösterilmiş, uygun bir etkileşim ortamı oluşturulmuştur. Araştırmada geçerlik ve güvenilirliği artırmak amacıyla veri çeşitliliği yoluna gidilmiştir. Veri kaynaklarının çeşitlendirilmesi, farklı özelliklere sahip katılımcıların araştırmaya dâhil edilmesi yoluyla farklı algıların ve yaşantıların ortaya konarak çoklu gerçekliklere ulaşılması bakımından önemlidir (Yıldırım & Şimşek, 2008, 207). Bu çeşitliliği sağlamak amacıyla araştırma farklı düzeyde, farklı özelliklere sahip, farklı okullarda yapılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Nitel araştırma deseninde gerçekleştirilen araştırmada veriler kendi içinde betimlenmiştir. Öğrenci velileriyle yapılan görüşmelerden yaklaşık 200 sayfa veri elde edilmiştir. Verilerin analizi sürecinde; öncelikle görüşme kayıtları deşifre edilip çözümlemeler yapılmış, elde edilen görüşler içerik analizi yoluyla incelenmiştir. Öğrenci velilerinin ifadeleri benzerliğine göre gruplanarak tasnif edilmiştir. Çözümlemelerde görüşlerine başvuru öğrenci velilerinin ifadeleri, sosyo-ekonomik düzeylerine göre

kodlanarak (D; Düşük, O; Orta, Y; Yüksek) belirli temalar oluşturulmuştur. Elde edilen temalar ise frekans değerleri üzerinden betimlenmiştir. Araştırmanın iç geçerliği verileri toplama aracının hazırlanmasından, uygulama ve analiz aşamasına kadar araştırma sürecinin detaylarıyla açıklanması ile arttırılmaya çalışılmıştır.

BULGULAR

Bu çalışmaya katılan, sosyo-ekonomik düzeyleri farklı öğrenci velilerinin, özel dersanelere yönelik görüşlerinden elde edilen bulgular ayrı başlıklar halinde sıralanmış ve öğrenci velilerinin özel dersanelere ilişkin bakış açıları ortaya konmaya çalışılmıştır.

Sosyo-Ekonomik Düzeyi Düşük Olan Öğrenci Velileri

Bu başlık altında öğrenci velilerine dört soru sorulmuş, elde edilen verilerle öğrenci velilerinin özel dersanelere ilişkin görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Her bir soruya ait verilen cevapların frekans değerlerini gösterir tablolar ile öğrenci velilerinin ortak düşünceleri açığa çıkarılmaya çalışılmıştır.

Tablo 1. Özel dersanelerin eğitim sistemindeki yeri ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Özel dersaneler faydalı ve eğitim sisteminde önemli bir yeri var. (D4, D8, D9, D12, D14, D15, D17, D18, D19, D22, D24, D28, D29, D31, D32, D34, D35)	17
2	Okulda öğrendiklerini dershanede pekiştiriyorlar. (D10, D13, D14, D19, D30)	5
3	Özel dersaneler parası olanın gidebileceği yerler. (D7, D20, D28, D29)	4
4	Okulda yeterli eğitim olmadığı için dershaneye gönderiyoruz. (D2, D6, D21)	3
5	Özel dersanelerin çocuklara olan ilgilerini beğeniyorum. (D3, D26, D27)	3
6	Özel dersaneler iyi ama çok pahalı. (D5, D15, D23)	3

Tabloda da görüldüğü gibi sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan öğrenci velilerinin çoğunluğunun, özel dersaneleri eğitim sistemi içerisinde faydalı ve gerekli olarak gördükleri söylenebilir. Diğer taraftan bazı öğrenci velilerinin ise özel dersanelerin maddi boyutunun önemine vurgu yaptıkları görülmektedir. Tablo 2’de velilerin “Öğrenciniz dershaneye gidiyor mu? Gitmiyorsa gitmeme sebepleri, gidiyorsa niçin gönderdiğinizizi açıklar mısınız?” sorusuna verdikleri yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 2. Öğrenciniz dershaneye gidiyor mu? Gitmiyorsa gitmeme sebepleri, gidiyorsa niçin gönderdiğinizizi açıklar mısınız?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Gitmiyor. Maddi açıdan zor olduğu için. (D1, D5, D7, D10, D14, D15, D16, D17, D20, D21, D22, D25, D27, D28, D29)	15
2	Gitmiyor. Zamanı geldiğinde göndermek istiyorum. (D3, D6, D11, D23, D26, D30, D31, D32, D33, D34)	10
3	Gidiyor. Daha başarılı olması için. (D4, D9, D13, D18, D19, D24, D35)	7
4	Gitmiyor. Şimdilik gerekli değil. (D2, D8, D12)	3

Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan öğrenci velilerinin çoğunluğu; özel dersanelere öğrenci göndermenin aile bütçelerini aşacağı gerekçesi ile zor olacağı görüşündedirler. Ancak buna karşın öğrencilerini özel dershaneye gönderen ve zamanı geldiğinde göndermeyi düşünen velilerin toplam sayısının da fazla olduğu görülmektedir. Tablo 3’de

velilere özel dersanelerin öğrencilerine olası faydalarının olup olmadığı faydalarının olduğu düşünülüyorsa kendi ifadeleriyle bunların neler olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Özel dersanelerin öğrencinize faydaları var mıdır? Varsa bu faydalar nelerdir?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Faydası vardır. (D1, D2, D3, D4, D6, D9, D12, D13, D14, D17, D19, D21, D22, D23, D24, D26, D27, D29, D31, D32, D33, D34, D35, D36)	24
2	Derslerinde başarılı olmasını sağlıyor. (D3, D4, D6, D8, D9, D13, D17, D19, D21, D22, D26, D27, D31, D35)	14
3	Faydası yok. (D7, D15, D20, D25, D28)	5
4	Okulda öğrenilen bilgilerle pekiştirilmesi sağlanıyor. (D2, D34, D36)	3
5	Çocuğumu göndermediğim için bilmiyorum. (D5, D16, D30)	3

Araştırmaya katılan, sosyo-ekonomik düzeyleri düşük otuz altı velinin on beşi çocuğunu özel dersanelere göndermediği halde özel dersanelerin faydasının olmadığı yönünde görüş bildiren veli sayısının beş olduğu görülmektedir. Bu da çocuklarını özel dersanelere göndermeyen/gönderemeyen velilerin çoğunluğunun, özel dersanelerin faydasının olduğunu kabul ettiği söylenebilir. Özel dersanelerin faydasının ne olduğu sorusuna ise ders başarısının artması, planlı çalışmayı öğrenme ve kariyer planlaması yapma gibi görüşler ortaya konmuştur. Tablo 4'te özel dersanelerin kapatılmasına yönelik, veli düşünceleri görülmektedir.

Tablo 4. Özel dersanelerin kapatılması gerektiğini düşünüyorsanız, sizce eğitim sisteminde dersanelerin yeri ne ile doldurulmalı? Kapatılmamalı diyorsanız, gerekçeleriniz nelerdir?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Kapatılmamalı. (D3, D4, D9, D10, D12, D13, D14, D16, D17, D18, D19, D24, D26, D27, D29, D30, D31, D32, D33, D34, D35, D36)	22
2	Kapatılmalı. (D1, D2, D5, D6, D7, D11, D22, D23, D25)	9
3	Kapatılırsa, özel dersanelerin yerini başka bir sistem dolduramaz. (D4, D12, D24, D29, D30, D31, D33)	7
4	Kapatılırsa, öğretmenler öğrenciye karşı daha verimli olmalı. (D1, D5, D6, D8, D20)	5
5	Kapatılırsa, okulda ücretsiz kurslar olmalı. (D2, D22, D23, D25)	4
6	Kapatılırsa, daha pahalı olan özel okul ve özel dersler artar. (D9, D13, D27, D32)	4
7	Öğrencilerin derslerini düzeltmesine yardımcı olduğu için kapatılmamalı. (D14, D16, D19, D35)	4
8	Benim için fark etmez. (D15, D20, D28)	3
9	Kapatılırsa, ders saati sayısı artırılmalı. (D7, D21)	2

Sosyo-ekonomik düzeyleri düşük olan öğrenci velilerinin büyük bir çoğunluğu özel dersanelerin kapatılmamasını ifade ederken, bu görüşlerinin gerekçesi olarak; dersanelerin yerinin doldurulamayacağı, dersanelerin olmadığı zaman özel derslere olan ihtiyacın artacağı yani ders takviyelerinin daha maliyetli olacağı ve öğrenci başarısına olan katkılarını sıralamışlardır. Özel dersanelerin kapatılması taraftarı olan veliler ise dersane ücretlerinden yakınlıkta okullarda ücretsiz kursların düzenlenmesi, okullardaki öğretmenlerin özel dersanelerdeki öğretmenler gibi verimli olmaları gerektiğini savunmuşlardır.

Sosyo-Ekonomik Düzeyi Orta Olan Öğrenci Velileri

Bu başlık altında öğrenci velilerine yine dört soru sorulmuş, elde edilen verilerle öğrenci velilerinin özel dersanelere ilişkin görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Her bir soruya ait verilen cevapların frekans değerlerini gösterir tablolar ile öğrenci velilerinin ortak düşünceleri açığa çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda sosyo-ekonomik düzeyleri düşük olan öğrenci velilerinin görüşleri ile kıyas yapabilmeye olanağının da elde edileceği düşünülmektedir. Tablo 5’de sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan öğrenci velilerinin özel dersanelere ilişkin görüşleri yer almaktadır.

Tablo 5. Özel dersanelerin eğitim sistemindeki yeri ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Özel dersaneler faydalı ve eğitim sisteminde önemli bir yeri var. (O1, O2, O3, O6, O7, O8, O9, O10, O14, O15, O16, O17, O18, O19, O20, O21, O22, O24, O26, O28)	20
2	Okulda öğrendiklerini dersanede pekiştiriyorlar. (O2, O6, O7, O8, O15, O16, O17, O18, O19, O20)	10
3	Özel dersanelerin hiç önemi yok. (O4, O12, O13, O27)	4
4	Özel dersaneler parası olanın gidebileceği yerler. (O5, O11, O26)	3
5	Özel dersanelerin çocuklara olan ilgilerini beğeniyorum. (O1, O3, O22)	3

Araştırmaya katılan sosyo-ekonomik düzeyi orta olan öğrenci velilerinin çok büyük bir bölümünün özel dersaneler hakkında olumlu görüş bildirdikleri; eğitim sistemine faydalı oldukları, derslerin pekiştirilmesine yardımcı olmaları ve birebir ilginin olması gibi ifadelerden anlaşılmaktadır. Öte yandan sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan öğrenci velilerinin ifadelerinde yer alan özel dersanelerin maddi yönü, sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan velilerde de öne çıkan bir durum olarak görülmektedir. Dört veli ise, özel dersanelerin hiç öneminin olmadığı önemli olan şeyin öğrencinin istekli oluşu şeklinde görüş bildirmişlerdir. Sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan öğrenci velilerinin öğrencilerini özel dersanelere gönderme durumlarına ilişkin verdikleri cevaplar Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Öğrenciniz dershaneye gidiyor mu? Gitmiyorsa gitmeme sebepleri, gidiyorsa niçin gönderdiğinizi açıklar mısınız?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Gidiyor. Daha başarılı olması için. (O1, O3, O5, O6, O7, O14, O15, O16, O17, O18, O19, O20, O23, O28)	14
2	Gitmiyor. Maddi açıdan zor olduğu için. (O2, O4, O21, O22, O25)	5
3	Gitmiyor. Şimdilik gerekli değil. (O8, O10, O13, O26, O27)	5
4	Gitmiyor. Zamanı geldiğinde göndermek istiyorum. (O12, O24, O29)	3

Sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan öğrenci velilerinin çoğunluğunun çocuğunu özel dersanelere gönderdiği görülmektedir. Bu durum, sosyo-ekonomik düzeyleri düşük olan öğrenci velilerinin çocuklarını özel dersanelere gönderme oranları ile anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır. Bu bağlamda velilerin gelirlerinin arttıkça özel dersanelere öğrenci gönderme oranlarının da arttığı söylenebilir. Maddi açıdan zor olduğu için çocuğunu özel dershaneye göndermeyen/gönderemeyen veli sayısının sadece beş olması dolayısı ile sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan velilerin özel dersanelere olumlu baktığı sonucuna

ulaşılabilir. Tablo 7’de özel dershanelerin öğrencilerine faydalarının olup olmadığı yönündeki veli görüşleri verilmiştir.

Tablo 7. Özel dershanelerin öğrencinize faydaları var mıdır? Varsa bu faydalar nelerdir?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Faydası vardır. (O1, O3, O6, O7, O9, O13, O14, O15, O16, O17, O18, O19, O20, O21, O22, O23, O24, O25, O27, O28, O29)	21
2	Derslerinde başarılı olmasını sağlıyor. (O1, O3, O7, O15, O16, O17, O19, O22, O24)	9
3	Okulda öğrenilen bilgilerle pekiştirilmesi sağlanıyor. (O6, O15, O18, O21, O23, O28)	6
4	Faydası yok. (O4, O5, O12, O26)	4
5	Özel dershanelerin faydası çocuğa bağlıdır. (O2, O8)	2

Sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan öğrenci velilerinin çok büyük bir bölümünün özel dershaneleri faydalı olarak gördüğü; öğrencilerin derslerinde daha başarılı olmalarını sağladığı, okulda öğrenilen bilgileri pekiştirdiği, planlı çalışmayı öğrettiği gibi ifadelerden anlaşılmaktadır. Buna karşın az da olsa özel dershanelerin faydasının olmadığını düşünen öğrenci velilerinin ve elde edilecek faydanın çocuğa bağlı olacağını savunan velilerin görüşlerinin de göz ardı edilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Tablo 8’de özel dershanelerin kapatılmasına yönelik, veli düşünceleri görülmektedir.

Tablo 8. Özel dershanelerin kapatılması gerektiğini düşünüyorsanız, sizce eğitim sisteminde dershanelerin yeri ne ile doldurulmalı? Kapatılmamalı diyorsanız, gerekçeleriniz nelerdir?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Kapatılmamalı. (O1, O2, O3, O5, O6, O7, O10, O12, O13, O15, O16, O17, O18, O20, O21, O22, O24, O26, O29)	19
2	Öğrencilerin derslerini düzeltmesine yardımcı olduğu için kapatılmamalı. (O3, O6, O7, O10, O15, O16, O17, O20)	8
3	Kapatılmalı. (O4, O8, O23, O25, O28)	5
4	Kapatılırsa, öğretmenler öğrenciye karşı daha verimli olmalı. (O9, O17, O22, O28)	4
5	Kapatılırsa, özel dershanelerin yerini başka bir sistem dolduramaz. (O5, O18)	2
6	Kapatılırsa, okulda ücretsiz kurslar olmalı. (O25)	1
7	Kapatılırsa, daha pahalı olan özel okul ve özel dersler artar. (O5)	1

Sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan öğrenci velileri ile düşük olan öğrenci velilerinin görüşleri arasında, özel dershanelerin kapatılması hususunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Araştırmaya katılan sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan öğrenci velilerinin on dokuzu özel dershanelerin kapatılmaması gerektiğinin gerekçesi olarak; okuldaki derslere destek olması, yerini başka bir sistemin dolduramayacağı ve kapatıldığı takdirde çok daha maliyetli olan özel derslere kayılacağı bunun da eğitimde fırsat eşitliğini olumsuz yönde etkileyeceği, görüşlerini sıralamışlardır.

Sosyo-Ekonomik Düzeyi Yüksek Olan Öğrenci Velileri

Sosyo-ekonomik düzeyleri yüksek olan öğrenci velilerine dört soru sorulmuş, elde edilen verilerle öğrenci velilerinin özel dershanelere ilişkin görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Sorulara verilen cevapların frekans değerlerini gösterir tablolar ile öğrenci velilerinin ortak düşünceleri açığa çıkarılmaya çalışılmıştır. Elde edilen verilerle sosyo-ekonomik düzeyleri düşük ve orta olan öğrenci velilerinin görüşleri ile kıyas yapabile

olanağının da elde edileceği düşünülmektedir. Tablo 9’da sosyo-ekonomik düzeyleri yüksek olan velilerin özel dersanelere ilişkin algıları verilmiştir.

Tablo 9. Özel dersanelerin eğitim sistemindeki yeri ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Özel dersaneler faydalı ve eğitim sisteminde önemli bir yeri var. (Y1, Y12, Y13, Y15, Y16, Y17, Y20, Y21, Y22, Y23, Y24, Y25, Y26, Y28)	14
2	Okul yeterli, özel dersanelere gerek yok. (Y2, Y4, Y5, Y6, Y8, Y9, Y18, Y19)	8
3	Okulda öğrendiklerini dersanede pekiştiriyorlar. (Y15, Y16, Y21, Y22, Y26, Y28)	6
4	Özel dersaneler maddi açıdan bizleri zorluyor. (Y11, Y23)	2
5	Çocuğumu özel dersaneye göndermediğim için bilgim yok. (Y7)	1

Araştırmaya katılan sosyo-ekonomik düzeyleri yüksek olan öğrenci velilerinin büyük çoğunluğu özel dersanelerin faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Buna karşın okulların yeterli olup özel dersanelere gerek olmadığını savunan velilerin sayısının sosyo-ekonomik düzeyleri düşük ve orta olan velilere kıyasla daha fazla olduğu görülmektedir. Tablo 10’da sosyo-ekonomik düzeyleri yüksek velilerin öğrencilerini özel dersaneye gönderme durumları bulunmaktadır.

Tablo 10. Öğrenciniz dersaneye gidiyor mu? Gitmiyorsa gitmeme sebepleri, gidiyorsa niçin gönderdiğinizi açıklar mısınız?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Gitmiyor. Şimdilik gerekli değil. (Y1, Y5, Y7, Y8, Y9, Y11, Y12, Y14, Y15, Y17, Y18, Y19, Y24, Y27, Y28)	15
2	Gitmiyor. Zamanı geldiğinde göndermek istiyorum. (Y3, Y20, Y21, Y25, Y26)	5
3	Gitmiyor. Maddi açıdan zor olduğu için. (Y10, Y13, Y22, Y23)	4
4	Gidiyor. Daha başarılı olması için. (Y4, Y16)	2

Sosyo-ekonomik düzeyleri yüksek olan öğrenci velilerinin çoğunluğu; öğrencilerinin okuduğu sınıftan dolayı henüz özel dersane gereksinimlerinin olmadığını, zamanı geldiğinde göndermeyi düşündüklerini ifade etmişlerdir. Velilerin sosyo-ekonomik düzeyleri arttıkça, maddi açıdan zorluk çekileceği sebebiyle özel dersanelere öğrenci göndermeme düşüncesinin azaldığı görülmüştür. Özel dersanelerin öğrencilerine faydasının olup olmadığı yönündeki veli görüşleri Tablo 11’de görülmektedir.

Tablo 11. Özel dersanelerin öğrencinize faydaları var mıdır? Varsa bu faydalar nelerdir?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Faydası vardır. (Y2, Y3, Y12, Y15, Y16, Y19, Y20, Y21, Y22, Y23, Y24, Y25, Y26, Y28)	14
2	Faydası yok. (Y4, Y8, Y9, Y11, Y14, Y17, Y18)	7
3	Okulda öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesi sağlanıyor. (Y12, Y13, Y16, Y20, Y24, Y25)	6
4	Derslerinde başarılı olmasını sağlıyor. (Y2, Y22, Y26)	3
5	Özel dersanelerin faydası çocuğa bağlıdır. (Y5)	1
6	Özel dersaneye göndermediğim için faydasını bilmiyorum. (Y1)	1

Araştırmaya katılan sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan öğrenci velilerinin düşük ve orta olan öğrenci velilerine göre, özel dersanelerin faydasının olduğu yönündeki görüşlerinde anlamlı bir düşüşün olduğu görülmektedir. Bunun sebebi olarak diğer velilere

göre öğrencilerinin henüz dershaneye gitmesine gerek duymadıkları ya da sadece iki velinin çocuğunu özel dershaneye gönderiyor olması sayılabilir. Özel dershanelerin kapatılmasına yönelik veli görüşleri, kendi ifadeleri ile Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Özel dershanelerin kapatılması gerektiğini düşünüyorsanız, sizce eğitim sisteminde dershanelerin yeri ne ile doldurulmalı? Kapatılmamalı diyorsanız, gerekçeleriniz nelerdir?

S. N.	Kodlanmış düşünceler	f
1	Kapatılmamalı. (Y1, Y5, Y8, Y10, Y12, Y13, Y15, Y20, Y21, Y24, Y26)	11
2	Kapatılmalı. (Y2, Y3, Y4, Y9, Y11, Y17, Y18)	7
3	Öğrencilerin derslerini düzeltmesine yardımcı olduğu için kapatılmamalı. (Y1, Y21, Y24, Y26)	4
4	Kapatılırsa, okulda ücretsiz kurslar olmalı. (Y18, Y25)	2
5	Maddi açıdan yük getirdiği için kapatılmalı. (Y2, Y14)	2
6	Kapatılırsa, öğretmenler öğrenciye karşı daha verimli olmalı. (Y3)	1

Sosyo-ekonomik düzeyleri yüksek olan öğrenci velilerinin çoğu da düzeyleri farklı olan diğer öğrenci velileri gibi özel dershanelerin kapatılmaması gerektiğini vurgulamışlardır. Kapatılmamalı diyen öğrenci velilerinin bir kısmı buna gerekçe olarak öğrencilerinin ders başarısını etkilediği için kapatılmamalı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Kapatılmalı diyen öğrenci velilerinin bazıları gerekçelerini maddi açıdan yük getirmesine bağlarken bazı öğrenci velileri ise kapatılması halinde atılması gerekli bazı adımlara örnekler vermişlerdir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya katılan, sosyo-ekonomik düzeyi düşük 36, sosyo-ekonomik düzeyi orta 29, sosyo-ekonomik düzeyi yüksek 28 öğrenci velisinin görüşleri alınmıştır. Öğrenci velilerinin dört soruya verdikleri cevaplar doğrultusunda bazı sonuçlara ulaşılmıştır.

Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan öğrenci velilerinden 17’si, orta olanlardan 20’si, yüksek olanlardan ise 14’ü özel dershanelerin faydalı ve eğitim sistemi içerisinde önemli bir yerinin olduğunu belirtmişlerdir. Bunun gerekçesini ise; “öğrenciler okulda öğrendiklerini dershane de pekiştiriyorlar, okulda yeterli eğitim verilmiyor ve özel dershanelerin çocuğuma olan ilgilerini beğeniyorum” cümleleriyle açıklamışlardır. Bu görüşler doğrultusunda öğrenci velilerinin büyük çoğunluğunun, sosyo-ekonomik düzey ayrımı olmaksızın özel dershaneleri faydalı bulduğu söylenebilir. Özel dershanelerle alakalı olumsuz görüşlerin çoğunluğu maddi olarak aile bütçesine getirdiği yük şeklinde gerçekleşmiştir. Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan öğrenci velilerinden 8’i özel dershanelere gerek olmadığını, okulların yeterli seviyede olduğunu vurgulamışlardır.

Araştırmaya katılan öğrenci velilerinden 23’ü öğrencisini özel dershaneye gönderdiğini belirtmiştir. Öğrencisini özel dershaneye göndermeyen velilerden 24’ü maddi açıdan zor olduğu için göndermediğini, 23’ü henüz göndermek için gerek duymadığını, 18’i ise zamanı geldiğinde öğrencisini göndermek istediğini belirtmişlerdir. Maddi açıdan zor olacağı için özel dershanelere öğrencisini göndermeyi düşünmeyenlerin haricinde, velilerin çoğunluğunun ya özel dershanelere öğrencisini gönderdiği ya da ilerleyen zamanlarda göndermeyi düşündükleri görülmektedir.

Özel dershanelerin faydasının olup olmadığı konusunda, öğrenci velilerinden 59’u “faydası vardır” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğrenciye yönelik faydaları; “öğrencimin okul derslerinde daha başarılı olmasını sağlıyor” (26 veli), “okulda öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesini

sağlıyor” (15 veli), cümleleri ile ifade edilmiştir. Buna karşın 16 veli özel dersanelerin öğrencisine faydasının olmayacağını belirtmişlerdir. Ayrıca 4 veli çocuğunu özel derhaneye göndermediği için olası faydalarını bilmediğini, 3 veli ise özel dersanelerin faydasının öğrenciden öğrenciye değiştiğini vurgulamışlardır.

Araştırmaya katılan sosyo-ekonomik düzeyleri farklı öğrenci velilerinin 52’si (düşük olan 22, orta olan 19 ve yüksek olan 11 öğrenci velisi), özel dersanelerin kapatılıp, kapatılmaması yönündeki soruya, “kapatılmamalı” şeklinde cevap vermişlerdir. Özel dersanelerin kapatılmaması gerekir diyen öğrenci velileri gerekçelerini; “yeri başka bir sistemle doldurulamaz” (9 veli), “kapatılırsa daha pahalı olan özel okul ve dersler artar” (5 veli) ve “öğrencilerimizin derslerine yardımcı olduğu için kapatılmamalı” (16 veli) şeklinde ifade etmişlerdir. Buna karşın 21 öğrenci velisi (sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan 9, orta olan 5 ve yüksek olan 7), “özel dersaneler kapatılmalı” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Kapatılmalı diyen öğrenci velilerinden sadece 2’si gerekçesini, “maddi açıdan aile bütçesine yük getirdiği için” cümlesi ile ifade etmiştir. 10 öğrenci velisi özel dersanelerin kapatılması durumunda, “öğretmenler öğrencilere karşı daha verimli olmalı” derken 7 öğrenci velisi ise “okulda ücretsiz kurslar verilmeli” şeklinde öneriler getirmişlerdir.

Öğrenci velilerinin çoğunluğunun özel dersanelere karşı olumsuz düşüncelere sahip olmadığı ve özel dersanelerin eğitim sistemi içerisinde önemli bir yerinin olduğu gerekçesi ile kapatılmamalı şeklinde düşündükleri ortaya çıkmıştır. İçinde bulunduğumuz zaman diliminde, sayılarının çok oluşundan hareketle eğitim sisteminin bir parçası oldukları görülen özel dersanelerin maddi boyutları ve öğrenciye yönelik faydaları tartışılabilir. Ancak özel dersanelerin kapatılması düşünülüyorsa yerine getirilecek sistemin; maddi açıdan ailelere, özel dersanelerden daha az yük getirmesi, öğrenci ve aileleri çok daha pahalı olan özel derslere mecbur bırakmaması ve pilot illerde önceden denenmiş olması gerektiği söylenebilir. Ailelerin öğrencilerini ilerleyen yıllarda geçim sıkıntısı çekmemeleri adına mesleki eğitim veren okullardan ve sportif faaliyetlerden ziyade akademik eğitime yönlendirmeleri, öğrencilerin ilgi, yetenek ve zihinsel seviyelerine uygun yönlendirme faaliyetlerinin okullarda gereği gibi yapılamayışı, bir üst eğitim kademesine geçişlerdeki sınava dayalı eğitim sisteminin değişmesini engellediği söylenebilir. Sonuç olarak da sınava dayalı ve sadece akademik başarıya odaklı eğitim sistemi devam ettiği sürece, adı ne olursa olsun destek eğitim kurumlarının var olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Büyükköse, F. (2010). Dershane seçiminde etkili olan faktörlerin belirlenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Coşkun, G. (2005). Özel dersanelerin ortaöğretimde verimliliğe ve istihdama etkisi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çiftçili, V. (2007). Dershane öğretmenlerinin öğretmen yeterlilik düzeyleri ve mesleki doyumları arasındaki ilişki. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dağlı, S. (2006). Özel dersanelere öğrenci gönderen velilerin özel dersaneler hakkındaki görüş ve beklentileri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Erdoğan, V. (2010). ÖZ-DE-BİR Dershanecilik akademisi. *ÖZ-DE-BİR Eğitim Dergisi*, 49, 12.
- Güvercin, G. (2005). Özel dersanelerde ve MEB’e bağlı okullarda öğretmenlik yapan öğretmenlerin, öğretmenlik mesleği ile ilgili tutumlarının karşılaştırılması, özel

- dershanelerde öğrenim gören lise 3 öğrencilerinin, dershaneye ilişkin görüşleri. XIV. *Eğitim Bilimleri Kongresi*. Pamukkale Üniversitesi. 28-30 Eylül 2005. Denizli.
- Karagüzel, A. (2008). Zonguldak'taki ÖSS ve OKS hazırlık dershanelerinde müşteri ilişkileri yönetimi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Öner, G. (2007). Özel dershanelerin ilköğretim matematik öğretimindeki yeri ve önemi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Özoğlu, M. (2011). Özel dershaneler: gölge eğitim sistemiyle yüzleşmek. *SETA Analiz Dergisi*, 36, 4-26.
- Tanrıoğen, A. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Uysal, R. (2009). Seviye belirleme sınavlarına (SBS) yönelik hazırlık kursları düzenleyen dershanelere devam eden öğrencilerin ve öğrenci velilerinin dersane beklentilerinin belirlenmesi ve karşılaştırılması. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi* Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, K. & Altınkurt, Y. (2011). Göreve yeni başlayan özel dersane öğretmenlerinin kurumlarındaki çalışma koşullarına ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11 (2), 635-650.
- Yurtluk, M. (Edt.) (2005). *Eğitimde yeni yönelimler* Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Opinions of Parents from Different Socioeconomic Backgrounds on Private Training Courses⁵

Ali DURAN⁶, Osman DÜZGÜN⁷ & Sevda DURAN⁸

Introduction

Individuals' learning needs and their enthusiasm to learn trace back as far as human history. In the early years of human history, most educational activities were carried out in a personal, one-on-one setting since there were no formal education institutions. Throughout time, formal education became an obligation because there were more learners and only one tutor (Karagüzel, 2008, 49). It is only possible via the education cycle that individuals come to know more about themselves and to determine their aims and make right decisions. Even though these achievements begin in the family, they have to be continued by teachers in school. On the other hand, the classical education view has lost its importance recently. Education's mission is to search for information, find, and develop it (Çiftçili, 2007, 1). Education systems have to keep up with the developments of the current era in order to educate people according to society's need. To be able to achieve this, it is necessary to get training both in public schools and private training courses (Yurtluk, 2005, 67). As an alternative to education courses, these courses are called private training courses, especially serving for exam preparations.

Büyükköse (2010) defines these institutions as private training courses where people get education by means of paying a fee. Their duration, fees, and programs may change according to the institutions' types. Individual teaching that helps people to develop their skills may have paved the way for private training courses. These courses have been available since the first years of the Turkish Republic. According to Dağlı (2006, 2) the emergence of private training courses originates from the lack of universities in Turkey since the number of people who want to get a college education are more than the universities can educate. On the other hand, Güvercin (2005) defines private training courses as the associations that employ people who have graduated from a college but haven't yet been employed by the Ministry of National Education since they couldn't get sufficient points from KPSS Exam. From this perspective, it can be said that private training courses play a significant role in employment. Nowadays, the demand for these associations has risen significantly due to the exam-centered education system. The compulsory exams that students have to take especially for high school and university enrollments force people to get extra education. According to Öner (2007, 55), in the early years of private training courses, only university candidates received this extra education, but today, students from each level prefer going to these institutions in order to prepare better for the examinations.

The place of private training courses has been questioned for many years in Turkey. And the agenda of eliminating them has come to the fore again recently. The people asserting that the institutions should maintain the existence of private training courses claim that the courses assist the schools and prepare students for the exams. They also solve many problems in the education system, such as the lack of classrooms, teachers, and educational

⁵ An earlier version of this paper was presented at the IV. Educational Administration Forum (3-5 October 2013, Balıkesir, Turkey)

⁶ Gaziosmanpaşa University, Education Sciences Department - aliduranedu@hotmail.com

⁷ Gaziosmanpaşa University, Education Sciences Department

⁸ Amasya Fatih Primary School, Primary School Teacher

resources. If they were closed, there may be illegal institutions emerge which would serve the same functions again or people would have to take private lessons individually, paying large amounts of money. In order to evaluate their position and necessity in the education system, all the stakeholders' opinions should be considered. In this context, this study has questioned the private training courses' position and necessity. The researchers have asked parents from different socioeconomic backgrounds questions and have analyzed the material in a descriptive way.

Method

In this study, a descriptive research method was used in order to define the attitudes of parents from different socioeconomic backgrounds on private training courses. The population of the study is composed of the parents who have students in primary and secondary schools in Amasya. Thirty-six parents from a low socioeconomic background, 29 parents from an average socioeconomic background, and 28 parents from a high socioeconomic background are the samples for the research. A semi structured form was used to define parents' opinions on private training courses. Interviews were conducted via these forms. Volunteer parents were involved in the research. They filled out the forms at home within a flexible time frame. The study was designed as a qualitative research project, and a content analysis method was used. Almost 200 pages of data were obtained and were classified according to the groups and opinions.

Findings

According to the results, parents from a low socioeconomic background consider private training courses beneficial and necessary. However, some of them expressed difficulty with the financial aspect of the situation. Most of them think that sending their children to these institutions means an extra load on the family budgets. Despite this challenge, most of the parents tend to send their children to the courses in order to provide them with a better education. Most parents aren't in favor of closing the private training institutions, but they say that the course fees should be reduced. The parents from average socioeconomic backgrounds generally have a positive attitude about private training courses. They think that the courses are an important part of the education system, especially in an exam-oriented system. Along with the parents from low socioeconomic backgrounds, these parents also were concerned about the financial aspect. They stated that they have difficulties in sending their children to these courses. There wasn't any difference on the opinions between parents from low a socioeconomic background and parents from an average socioeconomic background. Both groups are in favor of private training courses. Parents from a high socioeconomic background also stated that the private training courses are useful. However, most of them are of the opinion that private training courses aren't a compulsory part of a successful school life. This opinion may have stemmed from the fact that most of these families' children are younger and they don't have to send them to these institutions, or some of these parents' children attend private schools, so they don't need any extra education.

Discussion and Conclusion

Thirty-six parents from a low socioeconomic background, 29 parents from an average socioeconomic background, and 28 parents from a high socioeconomic background were

involved in this research. Four questions were directed to parents and some conclusions were made according to their answers. Seventeen parents from a low socioeconomic background, 20 parents from an average socioeconomic background, and 14 parents from a high socio-economic background stated that private training courses are beneficial and have a fundamental position within the education system. They agreed on the idea that “students have a chance to reinforce their knowledge and skills in private training courses; they cannot get enough education in schools, and private training courses pay attention to the pupils individually more than public schools do”. From these results, we can see that most of the parents are in favor of private training courses no matter which socioeconomic background they are from. On the other hand, most parents who support closing the institutions where private training courses are taught are from high socioeconomic backgrounds. Ironically, most of them don't send their students to these institutions because their children attend private schools rather than public ones.

Fifty-nine of all the parents stated that “private training courses are useful”. Among these families, 26 parents stated that “they help pupils to be more successful with their lessons” and 15 parents stated that “they help to reinforce their knowledge”. Fifty-two parents involved in the research stated that the institutions shouldn't be closed. These parents support their view, saying that “no system can replace them”, otherwise “we might have to hire a private tutor, and this is very expensive”, and, further, “they help our students become more successful in school”. On the other hand, 21 parents stated private training courses should be closed. They support their views, saying that the courses mean an extra load on the family budget. However, with this view, they also stated that either school teachers should show more effort, or free training courses should be provided by schools. From this point, it can be said that all parents want a better education for their students, but some of them support the idea that the private training courses should be free and should be provided by government.

In general, it can be said that most of the parents don't have negative thoughts on private training courses and state that they shouldn't be closed since they serve a vital function within the education system. Since there are many private training courses in our country, there must be discussions on them and their pros and cons, such as the extra load on the parents' budget. But if they are intended to be closed, an alternative system should be brought to the education system instead of private training courses. Since parents find public schools insufficient in terms of education quality, they feel themselves that they have to provide an extra education for their children in order to prepare them for the examinations. In conclusion, private training courses will maintain their existence either as institutions within the education system or associations outside the system as long as an exam-centered education system continues.

Key Words: Private training courses, Parent, Student, Exam, Academic success

Atıf için / Please cite as:

Duran, A., Düzgün, O. & Duran, S. (2014). Sosyo-ekonomik düzeyleri farklı öğrenci velilerinin özel dersanelere yönelik tutumlarının incelenmesi [Opinions of parents from different socioeconomic backgrounds on private training courses]. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 4 (Özel Sayı 1), 171-185. <http://ebad-jesr.com/>